

2. ESPAIS VECTORIALS

$\mathbb{R}^m := \{x_1, x_2, \dots, x_n \mid x_i \in \mathbb{R}\}$ Cada $(x_1, \dots, x_n) \in \mathbb{R}^m$ s'anomena VECTOR

Suma de Vectors: $(x, y) + (z, a) = (x+z, y+a)$

Producte per Escalars: $\alpha(x_1, x_2) = (\alpha \cdot x_1, \alpha \cdot x_2)$

Propietats:

$$a + b = b + a$$

$$a + (b + c) = (a + b) + c$$

$$a + 0 = 0 + a = a \quad (\text{sent } 0 \text{ un vector } (0, 0, \dots, 0))$$

$$a + (-a) = 0$$

$$(\alpha_1, \alpha_2) \cdot a = \alpha_1 \cdot (\alpha_2 \cdot a)$$

$$\alpha(a + b) = \alpha a + \alpha \cdot b$$

$$(\alpha_1 + \alpha_2) \cdot a = \alpha_1 \cdot a + \alpha_2 \cdot a$$

Espai vectorial: conjunt on podem fer suma i producte per escalars.

verifiquen propietats anteriors.

- \mathbb{R}^n suma de vectors i productes per escalars

- Matrius $M_{n \times m}(\mathbb{R})$ amb la seva suma de matrius i producte per escalars

- $\mathbb{R}[x] = \{\text{conjunt de polinomis en } x \text{ i coeficients reals}\}$
amb la suma de polinomis i el producte per escalars

} són Espais Vectorials

Subespai vectorial: subconjunt (SCV) de V (espai vectorial)

$$\forall u, v \in S \rightarrow u + v \in S$$

$$\forall \alpha \in \mathbb{R}, \forall u \in S \rightarrow \alpha \cdot u \in S$$

* un SCV amb les operacions de V té l'estructura d'espai vectorial

subespai generat per v_1, \dots, v_s :

$$S = \langle v_1, \dots, v_s \rangle := \left\{ \alpha_1 v_1 + \alpha_2 v_2 + \dots + \alpha_n v_n \mid \alpha_i \in \mathbb{R} \right\}$$

$\nearrow v_1, \dots, v_s$ GENERATORS

$v \in S$ és combinació lineal de v_1, \dots, v_s

S generat per v_1, \dots, v_s , conjunt format per totes les combinacions lineals v_1, \dots, v_s .

d'Equacions a Generadors:

① $S = \{(x_1, x_2, x_3, x_4) \in \mathbb{R}^4 \mid x_1 - x_3 + x_4 = 0, x_2 + x_3 = 0\} = \{(x_1, x_2, x_3, x_4) \mid \begin{matrix} x_1 = x_3 - x_4 \\ x_2 = -x_3 \end{matrix}\}$

Generadors: $S \ni (x_1, x_2, x_3, x_4) = (x_3 - x_4, -x_3, x_3, x_4) = x_3(1, -1, 1, 0) + x_4(-1, 0, 0, 1)$

$$S = \langle (1, -1, 1, 0), (-1, 0, 0, 1) \rangle$$

②

$$S = \left\{ \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix} \mid a+d = b+c \right\} = \left\langle \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} -1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} \right\rangle$$

$$\begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} bc-d & b \\ c & d \end{pmatrix} = b \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 0 \end{pmatrix} + c \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix} + d \begin{pmatrix} -1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$$

de Generadors a Equacions:

① $S = \langle (1, 0, -1, 0), (1, 1, 0, 1) \rangle$

Equacions de S : $S \ni (x, y, z, t) = \alpha_1 \cdot (1, 0, -1, 0) + \alpha_2 (1, 1, 0, 1)$

$$\begin{cases} \alpha_1 + \alpha_2 = x \\ \alpha_2 = y \\ -\alpha_1 = z \\ \alpha_2 = t \end{cases} \quad \begin{pmatrix} 1 & 1 & | & x \\ 0 & 1 & | & y \\ -1 & 0 & | & z \\ 0 & 1 & | & t \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} 1 & 1 & | & x \\ 0 & 1 & | & y \\ 0 & 1 & | & x+z \\ 0 & 1 & | & t \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} 1 & 1 & | & x \\ 0 & 1 & | & y \\ 0 & 0 & | & x+z-y \\ 0 & 0 & | & y-t \end{pmatrix}$$

$$S = \{(x, y, z, t) \mid \begin{matrix} y-t=0 \\ x+z-y=0 \end{matrix}\}$$

- Linearly Independent: v_1, \dots, v_n estan alineats ~~***~~

ex: $v_1 = (1 \ 0 \ -1)$ $v_2 = (0 \ 2 \ 0)$ $v_3 = (1 \ 1 \ 0)$

Suposem que:

$$\alpha_1(1 \ 0 \ -1) + \alpha_2(0 \ 2 \ 0) + \alpha_3(1 \ 1 \ 0) = 0$$

$$\left. \begin{array}{l} \alpha_1 + \alpha_3 = 0 \\ 2\alpha_2 + \alpha_3 = 0 \\ -\alpha_1 = 0 \end{array} \right\} \Rightarrow \alpha_1 = \alpha_2 = \alpha_3 = 0 \rightarrow \text{son L.I.}$$

* n vectors de \mathbb{R}^n son LI si la matrix que generen (en fila o columna) té determinant no nul.

* si v_1, \dots, v_n vectors son LI si la matrix que formen té rang màxim

Si tenim un conjunt de generadors d'un subespai S $S = \langle v_1, \dots, v_n \rangle$, sempre podem extreure un conjunt de generadors linearment independents.

ex: $S = \langle v_1, v_2, v_3 \rangle = \langle v_1, v_3 \rangle$

$$v_2 = v_1 - v_3$$

Un conjunt B de vectors d'un subespai S es BASE si: $\left\{ \begin{array}{l} \text{Els vectors de } B \text{ generen } S \\ \text{Els vectors de } B \text{ son LI} \end{array} \right.$

Les Bases no són úniques.

Si B, B' són dues bases d'un mateix subespai $S \rightarrow \#B = \#B'$

- Dimensió: dimensió de subespai S = cardinal d'una base de S

$$\dim(\mathbb{R}^n) = n \quad \dim(\Pi_{2 \times 2}(\mathbb{R})) = 4 \quad \dim \Pi_{m \times n}(\mathbb{R}) = n^2$$

Si $S_1 \subseteq S_2$ son subespais vectorials $\rightarrow \dim S_1 \leq \dim S_2$, amb igualtat només si $S_1 = S_2$

Si $B = \{v_1, \dots, v_n\}$ una base de \mathbb{R}^n :

com base B és base, qualsevol $v \in \mathbb{R}^n$ es pot escriure com:

$$v = \alpha_1 \cdot v_1 + \alpha_2 \cdot v_2 + \dots + \alpha_n \cdot v_n$$

$\alpha_1, \dots, \alpha_n$ són les coordenades de v en la base B .

Operacions amb subespais vectorials

S, T són subespais $\rightarrow S+T := \{v \in \mathbb{R}^n \mid v \in S \vee v \in T\}$

$$S = \{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3 \mid \begin{matrix} \text{eqv. 1} \\ \text{eqv. 2} \end{matrix}\}$$

$$T = \{(x, y, z, t) \in \mathbb{R}^4 \mid \text{eqv. 3}\} \rightarrow S+T = \{(x, y, z, t) \in \mathbb{R}^4 \mid \begin{matrix} \text{eqv. 1} \\ \text{eqv. 2} \\ \text{eqv. 3} \end{matrix}\}$$

$$S+T = S \cup T = \{u+v \in V \mid u \in S, v \in T\}$$

o.s.s:

$$S \subseteq S+T$$

$$T \subseteq S+T$$

$\exists \{u_1, \dots, u_s\}$ generadors de S

$\exists \{e_1, \dots, e_r\}$ generadors de T

$\left\{ \begin{array}{l} \{u_1, \dots, u_s\} \text{ generadors de } S \\ \{e_1, \dots, e_r\} \text{ generadors de } T \end{array} \right\} \rightarrow \{u_1, \dots, u_s, e_1, \dots, e_r\}$
conjunt de generadors de $S+T$

FORMULA DE GRASSMAN

E, F subespais vectorials:

$$\dim(E+F) = \dim E + \dim F - \dim(E \cap F)$$

ESPAIS VECTORIALS EUCLIDIANS

Introduim una mètrica en l'espai vectorial (Producte Escalar) \leadsto Longitud
Distància

Donats $u = (a_1, \dots, a_n)$, $v = (b_1, \dots, b_n)$ vectors de \mathbb{R}^n

PRODUCTE ESCALAR:

$$u \cdot v = a_1 b_1 + a_2 b_2 + \dots + a_n b_n = \sum_{i=1}^n a_i b_i$$

LONGITUD: (NORMA) de u

$$\|u\| := \sqrt{u \cdot u} = \sqrt{a_1^2 + \dots + a_n^2}$$

DISTÀNCIA: entre u i v

$$\|u - v\|$$

u, v són ORTOGONALS si $u \cdot v = 0$

a \mathbb{R}^2 ortogonals 90° L

$$\boxed{\text{ORTOGONAL: } u \cdot v = 0}$$

Un conjunt de vectors es ORTOGONAL si els vectors ho són entre ells.

Un conjunt $B = \{u_1, \dots, u_s\}$ es ORTONORMAL si és ORTOGONAL i $\|u_i\| = 1 \forall 1 \leq i \leq s$

$$\boxed{\text{ORTONORMAL: } u \cdot v = 0 \text{ i } \|u_i\| = 1 \forall 1 \leq i \leq s}$$

OBS.

$$v \in \mathbb{R}^n$$

$$\text{si } v' = \frac{1}{\|v\|} \cdot v \rightarrow \|v'\| = 1$$

$$\text{si } B = \{u_1, \dots, u_s\} \text{ és ortogonal} \rightarrow B' = \left\{ \frac{u_1}{\|u_1\|}, \frac{u_2}{\|u_2\|}, \dots, \frac{u_s}{\|u_s\|} \right\} \text{ és ortonormal.}$$

PROPIETATS:

- Si $B = \{u_1, \dots, u_s\}$ és un conjunt de vectors ortogonals a B no conté el 0 = D

Els vectors de B són L.I.

- Si $B = \{u_1, \dots, u_s\}$ és una Base ortonormal d'un espai S i $v \in S$,

→ les coordenades de v en la Base B són:

$$v \cdot u_1, v \cdot u_2, \dots, v \cdot u_s$$

Donada una Base $B = \{u_1, \dots, u_s\}$ d'un espai vectorial V calculeu una Base de V ortonormal

↳ PROCES D'ORTOGONALITZACIÓ DE GRAM-SCHMIDT

dades inicials: B $\{v_1, \dots, v_k\}$

1r OBJECTIU: calcular Base $\{v_1'', \dots, v_k''\}$ ORTOGONAL:

$$B = \left\{ \frac{v_1''}{\|v_1''\|}, \frac{v_2''}{\|v_2''\|}, \dots, \frac{v_k''}{\|v_k''\|} \right\}$$

Càlcul de $\{v_1'' \dots v_n''\}$:

Els calculem per un procés iteratiu:

$$v_1'' = v_1$$

Suposem que tenim $v_1'' \dots v_{j-1}''$

$$v_j'' = v_j + \alpha_1 v_1'' + \alpha_2 v_2'' + \dots + \alpha_{j-1} v_{j-1}'' \longrightarrow \alpha_k = \frac{v_j \cdot v_k''}{\|v_k''\|^2} \quad \forall 1 \leq k \leq j-1$$

Si tenim $S \subseteq \mathbb{R}^n$ un subespai vectorial i B es base de S ,

podem trobar vectors $v_{s1} \dots v_n$ tq $\{v_1 \dots v_s, v_{s1} \dots v_n\}$ és BASE de \mathbb{R}^n

Hem definit el producte escalar de vectors

$$(a_1 \dots a_n)(b_1 \dots b_n) = a_1 b_1 + a_2 b_2 + \dots + a_n b_n$$

S Ortogonal S^\perp

Sigui $S \subseteq \mathbb{R}^n$ un subespai vectorial, Definim el seu ORTOGONAL

$$S^\perp := \{v \in \mathbb{R}^n \mid v \cdot u = 0 \forall u \in S\}$$

PROPIETATS S^\perp :

- si $\{v_1 \dots v_s\}$ es una base de S :

$$S^\perp = \{v \in \mathbb{R}^n \mid v \cdot v_i = 0 \forall 1 \leq i \leq s\}$$

- $S \subseteq \mathbb{R}^n$ subespai: $\dim S + \dim S^\perp = n$

- $S \cap S^\perp = \{0\}$

- $(S^\perp)^\perp = S$

ex:

$$S_2 = \langle (1010), (1100) \rangle \subseteq \mathbb{R}^4$$

$$S_2^\perp = \left\{ (xyzw) \in \mathbb{R}^4 \mid \begin{array}{l} (xyzw)/(1010) = 0 \\ (xyzw)/(1100) = 0 \end{array} \right\} = \left\{ (xyzw) \in \mathbb{R}^4 \mid \begin{array}{l} x+z=0 \\ x+y=0 \end{array} \right\} :$$

$$= \{ (x, -x, -x, t) \} = \langle (1-1-10), (0001) \rangle$$

$$x(1-1-10) + t(0001)$$

$$\{ (1010), (1100), (1-1-10), (0001) \} \text{ Base de } \mathbb{R}^4$$

$$(S_2^\perp)^\perp = \left\{ (xyzw) \mid \begin{array}{l} x-y-z=0 \\ t=0 \end{array} \right\} = \{ (y+z, y, z, 0) \} = \langle (1100), (1010) \rangle$$

obs

$$S \subseteq \mathbb{R}^n$$

si $B = \{u_1, \dots, u_s\}$ Base de S , per ampliar B a una base de \mathbb{R}^n :

$$\{u_1, \dots, u_s, v_1, \dots, v_t\} \text{ Base de } \mathbb{R}^n$$

$\underbrace{\hspace{10em}}$
 Base de S^\perp

- $S \subseteq \mathbb{R}^n$ subespai vectorial: tot vector $u \in \mathbb{R}^n$ es pot escriure de forma única com a suma d'un vector S i un de S^\perp :

$$\boxed{u = u_1 + u_2}$$

$\underbrace{\hspace{2em}}_S \quad \underbrace{\hspace{2em}}_{S^\perp}$

$\forall w \in S, \|u - u_1\| \leq \|u - w\| \rightarrow u_1$ és el vector de S més proper a u

DISTANCIA: de u a S : $\|u - u_1\| = \|u_2\|$